

Asya Studies

Akademik Sosyal Araştırmalar / Academic Social Studies

Year: 9, Number: 33, p. 141-168, Autumn 2025

Eğitim Platformlarında Yer Alan Çocuk Kitaplarının Değerler Açısından İncelenmesi: EBA, Morkpakampüs ve Okulistik

Examining Children's Books on Educational Platforms in Terms of Values: EBA, Morkpakampüs and Okulistik

ISSN: 2602-2877 / E-ISSN: 2602-263X

Araştırma Makalesi
Research Article

Makale Geliş Tarihi
Article Arrival Date
30/05/2025

Makale Kabul Tarihi
Article Accepted Date
23/09/2025

Makale Yayın Tarihi
Article Publication Date
25/09/2025

Asya Studies

Hülya Hani

Uzman Öğretmen

Milli Eğitim Bakanlığı

hulyahani@gmail.com

ORCID: 0009-0004-5231-9643

Doç. Dr. Bilal Yorulmaz

Marmara Üniversitesi

Atatürk Eğitim Fakültesi

Temel Eğitim Bölümü

bilalyorulmaz@marmara.edu.tr

ORCID: 0000-0003-3456-0797

Öz

Değerler, toplumu oluşturan bireylerin tutum ve davranışlarını şekillendirerek, toplumsal düzeni sağlayan ve toplumun kültürel kimliğini oluşturan temel unsurlar arasında yer alır. İnsanların ise yaşamlarına yön veren değerler, önem derecesi kişiden kişiye değişebilen ve bilişsel düzeyde derinlik taşıyan bilinçli hedefler olarak kabul edilir.

Bu araştırma eğitsel kaynak üreticilerinden olan eğitim platformlarının sundukları sanal kütüphane hizmetlerinde yer alan çocuk kitaplarını içerdikleri değerler açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi kullanılarak tasarlanmıştır. Verilerin analizinde, içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. Araştırma kapsamında en çok ziyaret edilen EBA, Morkpakampüs ve Okulistik eğitim platformları seçilmiştir. Belirlenen bu platformlardan ilköğretim 2. ve 3. sınıf seviyelerine uygun toplam 50 çocuk kitabı araştırmaya dahil edilmiştir. Seçilen çocuk hikâye kitapları Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan Erdem-Değer-Eylem Çerçevesinde yeniden sınıflandırılan değerleri barındırmaları bakımından incelenmiştir. Çalışma sonucunda en sık yer verilen değer EBA platformunda çalışkanlık, Morkpakampüs ve Okulistik platformlarında ise sevgi değeri olduğu tespit edilmiştir. EBA, Morkpakampüs ve Okulistik platformlarında ortak olarak en sık yer verilen değer saygı değeri olduğu görülmüştür. Ayrıca bu platformlarda en az yer verilen değer mahremiyet değeri olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değerler, Eğitim platformları, EBA, Morkpakampüs, Okulistik

Abstract

Values are among the basic elements that shape the attitudes and behaviours of individuals forming the society, provide social order and constitute the cultural identity of the society. Values, which direct people's lives, are considered to be conscious goals whose degree of importance may vary from person to person and carry depth at the cognitive level.

This study aims to examine children's books included in the virtual library services provided by educational platforms, which are among the producers of educational resources, in terms of values. The research was designed using the document analysis method, one of the qualitative research designs. Data for the study were obtained through content analysis. The most frequently visited educational platforms—EBA, Morkpakampüs, and Okulistik—were selected for the research. A total of 50 children's books suitable for the 2nd and 3rd grade levels of primary school were included in the study from these platforms. The selected children's storybooks were analyzed in terms of their inclusion of the values reclassified within the Virtue-Value-Action Framework of the Türkiye Century Education Model. It was determined that the most frequently emphasized value on the EBA platform was diligence, while love was the most prominent value on the Morkpakampüs and Okulistik platforms. It was observed that the most frequently emphasized shared value across the EBA, Morkpakampüs, and Okulistik platforms was respect. Additionally, it was concluded that the least emphasized value on these platforms was privacy.

Keywords: Values Educational Platforms, EBA, Morkpakampüs, Okulistik

Atıf Bilgisi / Citation Information

Hani, H., & Yorulmaz, B. (2025). Eğitim Platformlarında yer alan çocuk kitaplarının değerler açısından incelenmesi: EBA, Morkpakampüs ve Okulistik. *Asya Studies*, 9(33), 141-168.
<https://doi.org/10.31455/asya.1710262>

GİRİŞ

Değerler, toplumu oluşturan bireylerin tutum ve davranışlarını şekillendirerek, toplumsal düzeni sağlayan ve toplumun kültürel kimliğini oluşturan temel unsurlar arasında yer alır. İnsanların ise yaşamlarına yön veren değerler, önem derecesi kişiden kişiye değişebilen ve bilişsel düzeyde derinlik taşıyan bilinçli hedefler olarak kabul edilir (Bubeck & Bilsky, 2004). Aynı zamanda değerler; inanılan ve arzu edilen davranışlar için bir ölçüt olarak kullanılan olgulardır (Doğan & Gülüşen, 2011).

Bir toplumun ortak değerleri, bireylerin uzlaşmasıyla şekillenir. Bu değerler, bireylerin benzer davranışlar sergilemesine ve uyum içinde yaşamlarını sürdürmesine olanak tanır. Bu nedenle, değerler sosyal yaşamda önemli bir yer tutar (Yorulmaz, 2017). Değerler, toplumun etik normlarını belirlediği için toplum içinde düzen sağlar ve insanların güven ilişkisi içinde yaşamasını kolaylaştırır (Karakaş, 2024).

İnsanlar mensup oldukları gruplara aidiyet hissetmek isterken aynı zamanda bu aitliğin sorumluluklarını da yerine getirirler. Toplumun değerlerini koruyup bu değerleri geleceğe aktaracak bireyler yetiştirmek bu sorumluluklardan biridir. Çocukluk döneminden itibaren değerler eğitimi bireyin hem bireysel gelişimini hem de toplumsal uyumunu destekler. Çocuklara doğruyu yanlıştan ayırt edebilme becerisi kazandırmak çocuğun kimseye bağımlı kalmadan özgür iradesiyle kendi kararlarını verebilmesi ve kararlarının sorumluluğunu alabilmesi açısından önemlidir (Dirican & Dağlıoğlu, 2014).

Çocukların adalet, dürüstlük, saygı, sevgi, sorumluluk gibi değerleri küçük yaşlardan itibaren öğrenmeleri, onların ahlaki ve etik bilince sahip bireyler olarak yetişmelerinde büyük öneme sahiptir. Bu bilinci yerleştirmede aile ve öğretmen için en büyük yardımcı çocuk kitaplarıdır (Yıldız B., 2024). Çocuk kitaplarını kültürün bir parçası haline getirmek, onları genç kuşaklar için kültür aktarım aracına dönüştürmektedir (Dedeoğlu, İnce & Ulusoy, 2021). Çocuk kitapları çocukların hayal gücünü beslerken aynı zamanda onlara arkadaşlık ederek konuşma, dinleme ve okuma becerilerini de geliştirir. Çocuklar kurgu karakterlere sempati duydukları için değerler eğitiminde hikâye kahramanlarının desteğini almak önemlidir. Çocuk kendi yaşadığı sorunlara benzer sorunları özdeşim kurduğu kitap karakterlerinin yaşadığını görünce bunların yalnız kendisinin yaşadığı sorunlar olmadığını anlar, rahatlar ve özgüveni artar. Ayrıca bu öykülerdeki karakterlerin davranışları ona sosyal ve etik değerler kazandırır (Ural, 2013).

Değer eğitiminde kullanılan bir diğer araç ise çocuk dergileridir. Çocuk edebiyatının bir parçası olan dergiler, çocuklara okuma alışkanlığını keyifli bir şekilde kazandırmayı hedefleyen, bilimsel gelişmeler, değerler ve günlük yaşam becerileri hakkında çocukları bilgilendiren süreli yayınlardandır (Duran & Özkul, 2018). Çocuk dergileri, çocuklara toplumsal sorumluluk, çevre bilinci ve yardımlaşma gibi değerlere yönelik farkındalık kazandırırken; aynı zamanda farklı kültürler, yaşam biçimleri ve değer sistemlerine dair bilgiler sunarak hoşgörü ve çeşitliliğe saygı duymayı teşvik edebilir (Türkan, 2024). Günümüzün medya odaklı toplum yapısında, eğitim sistemleri; evrensel, ulusal ve toplumsal değerleri içselleştirmiş, küresel farkındalık düzeyi yüksek bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda çocuk dergileri, değerler eğitiminin desteklenmesinde tamamlayıcı bir rol üstlenerek önemli bir öğrenme materyali işlevi görmektedir (Güler & Polat, 2021).

Dijital dönüşümle beraber çocuk kitaplarına ve dergilerine ek olarak eğitimde kullanılan destekleyici kaynaklar artmıştır. Bu kaynaklar güncel bilgilere hızlı ve kolay bir şekilde ulaşma imkânı tanırken aynı zamanda etkileşimli ve görsel açıdan zengin olmaları, öğrencilerin dikkatini çekmekte ve öğrenilen konuların daha iyi kavranmasına katkı sağlamaktadır (Rozo & Real, 2019). Bunun sonucu olarak eğitsel materyaller sağlayan portalların önemi artmış ve kullanımları yaygınlaşmıştır. Bu teknolojik ilerleme öğretim yöntemlerinde önemli değişikliklere yol açmıştır. Bu değişim, eğitim alanında teknolojinin rolünün ve dijital eğitim platformlarının sağladığı fırsatların artan önemini vurgulamaktadır (Leman, Gülten, Gülten & Gülten, 2023). Bu portalların tercih edilme sıklıkları, sanal kütüphanelerindeki çocuk edebiyatına uygun içerik çeşitliliğine bağlı olarak değişiklik göstermektedir. EBA, Morpakampüs ve Okulistik Türkiye’de öğretmenler tarafından çeşitli açılardan en çok tercih edilen teknolojik öğrenme ortamlarından bazılarıdır (Alabay, 2015; Aslım & Çevik, 2019; Tenekeci, 2020). Bu platformlarda bulunan ders içerikleri müfredat ile uyumlu hazırlanırken aynı zamanda sanal kütüphanelerinde yer verdikleri çocuk kitaplarının da değerler programı açısından zengin olması gerekmektedir.

Değerler eğitimi programlarının evrensel değerlere uygun şekilde tasarlanması, bireyin sosyal davranışlarını ve becerilerini geliştirmeye katkı sağlar. Bu beceriler sayesinde birey, günlük hayatta karşılaşılabileceği toplumsal sorunları daha kolay aşabilir ve bu durum özgüvenini ve benlik saygısını artırır (Aydın & Öksüz, 2021). Bu noktadan hareketle eğitim programları belirli aralıklarla yenilenmekte ve geliştirilmektedir.

MEB (2011) Değerler Eğitimi Yönergesinde çocuklara kazandırılması gereken yirmi sekiz değeri açıklamıştır (MEB, 2011). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı müfredat değişikliği (2017) ile öğrencilere aktarılması hedeflenen 10 (on) kök değer belirlemiştir (MEB, 2017). 2024 yılına geldiğimizde ise Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli duyurulmuş, yirmi ana değer ve bu değerlerle ilişkili alt değerlerin olduğu Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi tanıtılmıştır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programları ortak metnine göre;

Yeni modelde çatı değerler etrafında kümelenen bir değer çerçevesi sunulmaktadır. Çatı değerler, diğer bütün değerler ile yoğun kesişim noktaları olan değer yapılarını ifade etmektedir. Modelde saygı, sorumluluk ve adalet; çatı değerler olarak yer almaktadır. Kişisel hayat açısından önemli olan tasarruf, sabır, mahremiyet, mütevazılık, sağlıklı yaşam ve çalışkanlık değerleri insan; sevgi, dostluk, özgürlük, dürüstlük, vatanseverlik, yardımseverlik ve aile bütünlüğü değerleri aile ve sosyal çevre; temizlik, duyarlılık, estetik ve merhamet değerleri ise fiziksel çevre alanlarında yer almaktadır. Modelin ana hedefi ise eylemlerden değerlere, değerlerden erdemli insana, erdemli insandan ise nihai hedef olan "Huzurlu Aile ve Toplum" ile "Yaşanabilir Çevrede Huzurlu İnsan" a ulaşmaktır (MEB, 2024).

Alan yazın incelendiğinde çocuk kitaplarında yer alan değerlerle ilgili yapılmış çeşitli çalışmalar olduğu görülmüştür. Sosyal medya platformlarında en fazla tavsiye edilen resimli çocuk kitaplarındaki değerlerin (Öksüz, Keskin & Keskin, 2018); Miyase Sertbarut, Gülten Dayıoğlu, Bilgin Adalı, Sait Faik Abasıyanık, Sabahattin Ali gibi tanınmış yazarların en çok okunan çocuk kitaplarındaki değerlerin (Aydın & Öksüz, 2021) ve en çok satılan resimli çocuk kitaplarında bulunan metin ve görsellerin olumlu değerler açısından değerlendirildiği çalışmalar (Yıldız B., 2024) olduğu gözlenmektedir. Bu çalışmalara ek olarak en çok satılan ve ödüllü

resimli çocuk kitaplarındaki metinlerde ve bu metinlerde kullanılan görsellerin olumlu ve olumsuz değerler açısından incelendiği çalışmalar (Durmaz & Yorulmaz, 2022; Topçam & Yorulmaz, 2023) olduğu görülmüştür. Geniş bir okuyucu kitlesine sahip belirli çocuk kitaplarının (Çocuk Kalbi, Grimm Masalları, Küçük Kara Balık) olumlu ve olumsuz değerler açısından ele alındığı çalışmalar (Boyacı, Güner, & Babadağ, 2017; Karataş & Yorulmaz, 2021; Ozan & Yorulmaz, 2023) bulunmaktadır. Ayrıca 8-10 yaş çocuklara yönelik resimli çocuk kitaplarının (Üstündağ, 2017); okul öncesi seviyesindeki çocuklara yönelik resimli kitaplarının (Dirican & Dağlıoğlu, 2014; Körükçü, Kapıkıran, & Aral, 2016) ve yine çocuk kütüphanelerinde yer alan bu seviyedeki resimli çocuk kitaplarının incelendiği (Öztürk & Buldur, 2022) çalışmalar gözlemlenmiştir. Bunlara ek olarak değerler açısından belirli bir kitap (Karakaş, 2024) ve belirli bir yazara (Dilek, 2017) odaklanmış çalışmalara da rastlanmıştır.

Değerler eğitimi için kullanılabilecek bir diğer kaynak olan ders kitaplarında bulunan değerleri inceleyen çalışmalar da literatürde yer almaktadır. Literatürde ortaokul Türkçe ve Sosyal Bilgiler kitaplarında yer alan metinlerin Türkçe ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının değer hedefleri açısından incelendiği çalışmalar (Doğan & Gülüşen, 2011; Güven & Yıldırım, 2019; Koç, Engin, & Genç, 2020) olduğu gözlenmiştir. Milli ve evrensel değerler açısından hayat bilgisi ders kitaplarında yer alan metinlerin ve görsellerin incelendiği (Candan & Ergen, 2014; Uçar & Çetinkaya, 2021) çalışmalara rastlanmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi derslerinde kullandıkları değerler ve bu değerlere ilişkin görüşlerini inceleyen (Erbaş & Başkurt, 2022) çalışmaların olduğu görülmektedir. Bunlara ek olarak ilkokul Türkçe ders kitabında yer alan metinleri içerdiği değerler açısından inceleyen ve öğrencilerin bu değerlere ilişkin görüşlerine yer veren (Tatlısu & Yorulmaz, 2024) çalışmalar bulunmaktadır.

Ayrıca alan yazında eğitim platformları ve içerikleri ile ilgili yapılmış araştırmalar da mevcuttur. Sınıf öğretmenlerinin derslerinde eğitim portallarını kullanma sıklıklarını kıdem, yaş, okutulan sınıf, cinsiyet gibi çeşitli kriterler açısından inceleyen çalışmalar (Leman, Gülten, Gülten, & Gülten, 2023; Yazıcı & Özerbaş, 2022) bulunmaktadır. Bunların yanında eğitim ve öğretim faaliyetlerini kolaylaştırması açısından Türkçe, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilimleri öğretmenlerine en fazla destek içerik hizmetleri sunan portallar hakkında yapılan çalışmalar (Çakmak & Taşkıran, 2017; Kırıkkaya & Yıldırım, 2019; Tenekeci, 2020; Yıldız & Metin, 2020) olduğu görülmüştür.

Alan yazında öğretmenler tarafından derslerde zaman tasarrufu sağladığı ve öğrenci katılımını arttırdığı için tercih edilen ilk üç platformun EBA (Aktay & Keskin, 2016; Çardak & Güler, 2021), Morpakampüs (Aslım & Çevik, 2019; Tak & Demir, 2019) ve Okulistik (Tenekeci, 2020) platformları olduğu bulgularına ulaşan çalışmalar bulunmaktadır. Öte yandan alan yazın incelendiğinde EBA platformunda yer alan çocuk kitaplarının olumlu değerler açısından incelendiği bir çalışma (Ay & Ünal, 2020) gözlenmiş, ancak en çok ziyaret edilen diğer platformlarının sanal kütüphanelerinde bulunan çocuk kitaplarının değerler açısından yeterli olup olmadıklarının incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

21. yüzyıl, dijital teknolojilerin hızla geliştiği ve kitle iletişim araçlarının yaygınlaştığı bir dönem olarak öne çıkmakta; bu bilimsel ve teknolojik yenilikler, günlük yaşamda her geçen gün daha fazla yer edinmektedir. Bu gelişmelere paralel olarak, son yıllarda eğitim ortamlarında

da çağdaş teknolojilerin kullanımı artış göstermektedir (Toyoda & Harrison, 2002). Online eğitim platformları ve içerisindeki materyaller eğitim açısından gün geçtikçe talep gören kaynaklar haline gelmektedirler. Kaynak çeşitliliği arttıkça değerlerin ders kitapları dışındaki eğitim materyallerinde de kullanılması önem kazanmıştır. Bu açıdan araştırma, en çok ziyaret edilen bu eğitim portallarındaki çocuk hikâye kitaplarının Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan Erdem-Değer-Eylem Çerçevesinde yeniden tasnif edilen değerlere ne ölçüde yer verdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda şu soruların cevapları aranmıştır;

- 1.En çok ziyaret edilen EBA, Morpakampüs ve Okulistik eğitim platformlarının sanal kütüphanelerinde yer alan çocuk kitaplarında hangi değerlere yer verilmiştir?
- 2.İncelenen çocuk kitaplarında en çok ve en az kullanılan değerler hangileridir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, doküman analizi yöntemi temel alınarak tasarlanmıştır. Doküman analizi, yazılı ve elektronik belgeleri inceleyip değerlendirmek için uygulanan sistematik bir yöntemdir (Kıral, 2020). Bu yöntem, incelenen materyallerin içeriklerinin anlamlandırılması ve araştırma sorularına uygun şekilde yorumlanması açısından etkili bir yöntemdir. Araştırma sürecinde EBA, Morpakampüs ve Okulistik gibi sık kullanılan dijital platformlarda yer alan çocuk kitapları sistematik olarak taranmış; TYMM'nin Erdem-Eylem-Değer Tablosu temel alınarak oluşturulan "Değer İnceleme Formu" aracılığıyla içerikler analiz edilmiş ve bulgular bu amaç doğrultusunda yorumlanmıştır.

Çalışma Materyali

Bu araştırma kapsamında, en çok ziyaret edilen eğitim platformlarından olan EBA, Morpakampüs ve Okulistik portallarının sanal kütüphanelerinde yer alan çocuk kitapları incelenmiştir. İnceleme sonucunda, EBA platformunda hedeflenen seviyeye uygun 93 kitap, Morpakampüs'te 48 kitap ve Okulistik'te 10 kitap bulunduğu tespit edilmiştir. Bu kitaplar arasından EBA'dan 20, Morpakampüs'ten 20 ve Okulistik'teki tüm kitaplar (10 kitap) olmak üzere toplam 50 kitap seçilerek çalışma materyali oluşturulmuştur. Araştırmanın çalışma materyalini belirlemek amacıyla, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, olasılığa dayalı olmayan bir örnekleme yöntemi olup, belirli ölçütleri karşılayan ya da özel özellikler taşıyan durumların derinlemesine incelenmesini mümkün kılar. Bu yöntem, araştırmanın amacına uygun olarak bilgi açısından zengin birey veya durumların seçilmesini sağlayarak nitel veri toplama sürecini destekler (Tarhan, 2015). Kitapların seçiminde; ilköğretim 2. ve 3. sınıf düzeyine uygunluk, yayımlanma tarihlerinin güncel olması, tematik çeşitlilik sunmaları, dil ve anlatım özelliklerinin yaş grubuna uygunluğu, görsel materyal desteği sağlamaları ve Millî Eğitim Bakanlığı öğretim programlarıyla uyumluluk gibi ölçütler dikkate alınmıştır. Platformlara göre belirlenen kitap sayısı, her platformun toplam kitap havuzu göz önünde bulundurularak ve temsil gücü yüksek bir örneklem oluşturma amacıyla orantılı şekilde belirlenmiştir. Okulistik platformunda yer alan kitap sayısının sınırlı olması nedeniyle tüm kitaplar örnekleme dahil edilmiştir.

Veri Toplama Aracı

TYMM kapsamında düzenlenen Erdem-Eylem-Değer Tablosunda yer alan değerler ve eylemler kullanılarak “Değer İnceleme Formu” geliştirilmiştir. Erdem-Eylem-Değer Tablosu “Adalet, Aile Bütünlüğü, Çalışkanlık, Dostluk, Duyarlılık, Dürüstlük, Estetik, Mahremiyet, Merhamet, Mütevazılık, Özgürlük, Sabır, Sağlıklı Yaşam, Saygı, Sevgi, Sorumluluk, Tasarruf, Temizlik, Vatanseverlik, Yardımseverlik” olmak üzere 20 ana değerden oluşmaktadır (MEB, 2024). Ayrıca bu tablo 20 ana değerle ilişkili 70 eylemi içerisinde barındırmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama süreci, kullanılacak çocuk kitaplarının belirlenmesi amacıyla seçilmiş eğitim portallarının doküman analizi yöntemi ile gözden geçirilmesiyle başlamıştır. Bu yöntem dokümanlarda bulunan verileri; bulma, seçme, anlamlandırma, değerlendirme ve birleştirme adımlarını kapsamaktadır (Kıral, 2020). Bu bağlamda eğitim platformları titizlikle gözden geçirilmiştir. Ardından, belirlenen seviyeye uygun kitaplar araştırmacı tarafından seçilmiş; detaylı inceleme amacıyla indirilip dijital ortamda depolanmıştır. Veri toplama süreci 2024 yılı Ekim ayında başlamış, kitapların seçimi ve içerik analizinin tamamlanması Aralık 2024’te sona ermiştir. Bu süreç yaklaşık iki ay sürmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. İçerik analizi yöntemi, elde edilen verileri benzer kavramlar ve temalar etrafında düzenleyip, okuyucunun kolayca anlayabileceği biçimde yorumlamayı amaçlayan sistematik bir nitel analiz tekniğidir (Yıldırım & Şimşek, 2021). İçerik analizinde kullanılan dokümanlar araştırma amacıyla oluşturulmuş değil; mevcut halleriyle bağımsız şekilde ele alınmış belgelerdir (Metin & Ünal, 2022). Bu bağlamda öncelikle literatür taraması yapılmış, öğretmenler tarafından en çok kullanılan eğitim portalları belirlenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda EBA, Morpakampüs ve Okulistik platformlarının sanal kütüphaneleri seçilmiştir. Seçilen platformlardaki çocuk kitapları, amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş ve daha sonra analiz edilmek üzere PDF formatında arşivlenmiştir. Ardından her bir kitap, Değer-Eylem-Erdem Çerçevesi esas alınarak geliştirilen "Değer İnceleme Formu" aracılığıyla üç kez okunarak detaylı biçimde incelenmiştir. Bu incelemelerde metinlerde yer alan değer odaklı ifadeler belirlenmiş, ilgili değerlerin frekansları tespit edilerek tablolaştırılmıştır. Bu süreç hem içerik analizinin sistematik yapısına hem de araştırmanın özel amacına uygun olarak yapılandırılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Bu çalışmada iç geçerlik için verilerin analizinde kodlayıcı güvenilirliğini artırmak amacıyla, çocuk kitaplarındaki metinlerde yer alan değerlerin tespiti ve etiketlenmesi, araştırmacı dahil iki uzman tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenen kodlama kategorilerine uygun şekilde çalışılmıştır. Bu süreçte değerlerin tespitinde kararsız kalınan bazı ifadeler bulunmuştur. Tereddüt edilen ifadeler konusunda ortak bir anlayış geliştirilene kadar kodlar üzerinde birlikte çalışılmış ve bu doğrultuda gerekli görüşmeler gerçekleştirilmiştir (Erlandson, Harris, Skipper & Allen, 1993). Ayrıca dış geçerlik için araştırmacının izlediği yöntemler ve süreçler kapsamlı biçimde ele alınmıştır.

Çalışmada iç geçerliği sağlamak amacıyla çeşitli adımlar atılmıştır. İlk olarak, belirlenen tüm kitaplar araştırmacı tarafından üç defa baştan sona okunduktan sonra değer analizi yapılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda, içerik açısından uygun, güvenilir ve platformlara ait dokümanlar tercih edilmiştir. İkinci olarak, analiz sürecinde kullanılan yöntem açık ve sistematik bir şekilde yapılandırılmıştır. Değer analizi sırasında, araştırmacının öznel yorumlarını en aza indirmek için içerik analizi yöntemleri benimsenmiş ve her adım ayrıntılı olarak kaydedilmiştir. İnceleme süreci, değerler alanında uzman bir akademisyen tarafından gözden geçirilmiş ve gerekli durumlarda düzeltmeler yapılmıştır. Dış geçerliğin sağlanabilmesi için metin içerisinden doğrudan alıntılar yapılmış olup sayfa numaraları ile kategorize edilmiştir. Araştırmanın tüm adımları daha sonraki çalışmalarda başka araştırmacıların yararlanabileceği şekilde detaylı olarak sunulmuştur.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde EBA, Morpakampüs ve Okulistik eğitim platformlarında yer alan hikâye kitaplarından elde edilen bulgular TYMM kapsamında 20 olumlu değer açısından incelenerek sıklıklarına göre tablolar halinde sunulmuştur. Değerlerle ilişkin örnek sözel ifadeler başlıklar halinde verilmiştir.

EBA platformundaki çocuk kitaplarında yer alan değerlere ilişkin frekans bulguları tablo 1’de sunulmuştur:

Tablo 1: EBA Platformundaki Çocuk Kitaplarında Yer Alan Değerler

Değerler	Dürüstlük ve Konfüçyüs	Kendine Güvenen Mimar Sinan	Meraklılık ve Evliya Çelebi	Siyah Kule	Öğrenme ve Madam Curie	Galaksiler arası Yardım Çağrısı	Kendisiyle Yarışan Şampiyon	Elif ile Alp	Çekirdekten Ağaç, Ağaçtan Çekirdeğe	Beyaz Duvar	Doğa İçin Geri Dönüşüm	Renkli Mantar Ormanı	Dünyanın En Güzel Kokusu	İgi ve Yansıma Ormanı	İşıltım Keşfet	Ağlayan Bebek Bambus	Sarı Kuyruk	Yel Değirmeni ve Rüzgâr Gülü	Çelebinin Bisikleti	Kaçak Tohum Tanesi	Toplam Değer
Çalışkanlık	9	17	23	8	20	-	8	1	2	2	-	-	2	1	1	-	-	1	-	-	95
Yardımseverlik	12	6	2	4	5	13	2	6	5	2	-	4	1	2	2	3	-	1	2	2	74
Saygı	6	16	-	2	2	1	6	-	-	4	-	6	2	1	3	-	3	2	-	1	55
Sevgi	7	2	3	3	2	2	5	1	-	2	1	1	4	2	1	1	-	-	-	-	37
Dostluk	-	-	4	8	2	2	-	-	1	2	-	-	-	1	1	-	1	3	1	1	27
Dürüstlük	18	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
Duyarlılık	1	-	-	-	-	4	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
Estetik	2	3	-	1	-	-	1	-	1	1	-	1	2	1	-	1	1	-	-	-	15
Aile Bütünlüğü	-	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	2	1	-	-	-	9
Merhamet	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	8
Özgürlük	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	8
Sabır	-	-	-	2	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
Temizlik	1	-	-	-	-	1	1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
Sorumluluk	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6
Adalet	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	5
Sağlıklı Yaşam	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Mütevazılık	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tasarruf	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Vatanseverlik	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Mahremiyet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Toplam Değer	60	48	36	35	35	23	23	17	15	13	13	13	11	10	9	8	8	8	5	5	395

Tablo 1’de görüldüğü üzere en çok değer iletisi bulunan kitaplar sırasıyla Dürüstlük ve Konfüçyüs (f=60), Kendine Güvenen Mimar Sinan (f=48) ve Meraklılık ve Evliya Çelebi (f=36) kitaplarıdır. En az değer iletisi barındıran kitaplar ise Çelebinin Bisikleti (f=5) ve Kaçak Tohum Tanesi (f=5)’dir.

EBA platformundan seçilerek incelenen kitapların tümü göz önünde bulundurulduğunda en sık rastlanan ilk üç değer çalışkanlık (f=95), yardımseverlik (f=74) ve saygıdır (f=55). Saygı değerinden sonra değerler sıklık sırasıyla, sevgi (37), dostluk (f=27), dürüstlük (f=22), duyarlılık (f=15), estetik (f=15), aile bütünlüğü (f=9), merhamet (f=8), özgürlük (f=8), sabır (f=7), temizlik (f=7), sorumluluk (f=6), adalet (f=5), sağlıklı yaşam (f=2), mütevazılık (f=1), tasarruf (f=1), vatanseverlik (f=1), mahremiyet (0) şeklinde EBA etkileşimli hikâye kitaplarında yer almaktadır. EBA hikâye kitaplarında yer alan değerlere ilişkin örnek ifadelere aşağıda yer verilmiştir;

Çalışkanlık

Tablo 1 incelendiğinde EBA platformundaki dijital kütüphaneden seçilmiş olan hikâye kitaplarında en çok yer alan değer çalışkanlık (f=95) olduğu tespit edilmiştir. Çalışkanlık metinlerde; azimli olmak, planlı olmak, düzenli çalışmak, araştırmacı ve sorgulayıcı olmak, iç motivasyon ve denetim sahibi olma, disiplinli ve istikrarlı olmak, hayat boyu öğrenme sorumluluğunu üstlenmek, tek başına veya grupta çalışma becerileri sergilemek bağlamlarında verilmektedir. Örneğin düzenli çalışmak ‘Ne zaman yeni bir şey öğrense hemen günlüğüne yazardı. Sonsuz merakı yüzünden her gün yeni bir şeyler öğrendiği için.’ (Meraklılık ve Evliya Çelebi, s.14); Azimli olmak ‘Bu istekleri yerine getirilmeyince yılmamış ve üniversitenin bahçesine baraka kurarak, çalışmalarına orada devam etmişler.’ (Öğrenme ve Marie Curie, s.29); disiplinli ve istikrarlı olmak ‘Çizimlerinden beğenmediklerini yırtıyor, zaman geçirmeden daha güzelini çiziyordu.’ (Kendine Güvenen Mimar Sinan, s.28) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Planlı ve düzenli çalışmak ‘Çevikayak her fırsatta koşuyordu.’ (Kendisi ile yarışan Şampiyon, s.17); iç motivasyon ve denetim sahibi olma ‘İnanmak, başarmanın anahtarıdır.’ (Siyah Kule, s.22); Grupla çalışma becerileri ‘Günlerce, saatlerce uğraştığımız bu resim bizim için çok anlamlı aslında.’ (Beyaz Duvar, s.24); hayat boyu öğrenme sorumluluğunu üstlenmek ‘O bu isteğine tüm yaşamını adadı. Hep daha fazlasını öğrenmek istedi.’ (Öğrenme ve Marie Curie, s.30) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Yardımseverlik

Yardımseverlik (f=74) EBA hikâye kitaplarında en çok geçen ikinci değerdir. Yardımseverlik metinlerde; dayanışma ve fedakârlık göstermek, canlılara merhamet eder, insanlara karşı duyarlı olmak, iyiliksever olmak, doğaya ve hayvanlara iyi davranmak, cömert olmak, ihtiyacı olan herkese destek vermeye istekli olmak bağlamlarında verilmektedir.

Doğaya ve hayvanlara iyi davranmak ‘Ödülden verilen bütçe ile hayvanlara su kabı, hatta biraz mama bile alabilirdi.’ (Galaksiler Arası Yardım Çağrısı, s. 3); iyiliksever olmak ‘Yaşlı, yalnız yaşayan tanıdıklarımız arayıp nasıl olduklarını sormak, birbirimize nazik davranmak iyiliktir.’ (Elif ile Alp, s. 19); ihtiyacı olan herkese destek vermeye istekli olmak ‘Zor durumda olanlara yardım etmek çok önemlidir.’ (Dürüstlük ve Konfüçyüs, s. 11); cömert olmak ‘Eğer bilersen seni en iyi okullarda okutmak için babana yardım edeceğim.’ (Meraklılık ve Evliya Çelebi, s. 25); insanlara karşı duyarlı olmak ‘Ayşe Teyze’nin market filesini taşımasına yardım etmiştim.’ (Ağlayan Bebek, Bambus Arısı ve Süper Güçlerim, s. 28); canlılara merhamet eder ‘Yardım etmek isterim. Yavrunuz nerede olabilir?’ (Dünyanın En

Güzel Kokusu, s. 13); dayanışma ve fedakârlık göstermek 'Mavi'yi kurtarmamız gerekiyor. Kulenin içinde ve yardımımıza ihtiyacı olabilir.' (Siyah Kule, s. 20) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Saygı

Saygı (f=55) EBA hikâye kitaplarında en çok geçen üçüncü değerdir. Saygı metinlerde; kendisine saygı duymak, her ferdin değerli olduğunu kabul etmek, gerektiğinde takdir ve teşekkür etmek, hata yaptığında özür dilemenin erdemi bilmek, empati ve etkili iletişim kurmak ve nezaketli olmak bağlamlarında verilmektedir.

Kendisine saygı duymak 'Başarmak için önce kendine güvenmelisin, sen kendine güveneceksin ki başkaları da sana güvensin, dedi.' (Kendine Güvenen Mimar Sinan, s. 23); her ferdin değerli olduğunu kabul etmek 'Her birinin farklı ve biricik olduğunu, kendilerini oldukları gibi kabul ettiklerinde daha güçlü olacaklarını.' (Renkli Mantar Ormanı, s. 29); gerektiğinde takdir ve teşekkür etmek 'Bu sırada sınıf arkadaşları da Burak'ın yanına gelerek onu tebrik ettiler.' (Beyaz Duvar, s. 29); hata yaptığında özür dilemenin erdemi bilmek 'Hepinizin keyfini kaçırdım, özür dilerim öğretmenim.' (Kendisi ile Yarışan Şampiyon, s. 9); Empati ve etkili iletişim kurmak 'Kendine yapılmasını istemediğin bir şeyi, başkasına yapma!' (Dürüstlük ve Konfüçyüs, s. 20); nezaketli olmak 'Affedersin! Günlerdir yollardayım. Yorgunluktan olacak, seni taş zannettim.' (Dünyanın En Güzel Kokusu, s. 8) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Sevgi

Sevgi (f=37) EBA hikâye kitaplarında en çok geçen dördüncü değerdir. Sevgi metinlerde; insanlara karşı barışçıl bakış açısının sahip olmak, insanları farklılıklarıyla kabul etmek, dostlarıyla bağlarını güçlü tutmak, sevgisini ifade etmenin yollarını bilmek, sosyal ilişkilerinde duygusal dengeyi sağlamak, başkalarının sevinç ve üzüntülerine ortak olmak, sevdiklerinin sağlığı ve başarısı için emek vermek ve özverili davranmak bağlamlarında verilmektedir.

İnsanlara karşı barışçıl bakış açısının sahip olmak 'Çünkü ben insanları seviyordum. Onların da beni sevmesi gerçekten çok güzel olurdu.' (Dürüstlük ve Konfüçyüs, s. 22); insanları farklılıklarıyla kabul etmek 'İnsanlar farklılıklara zamanla alışır. Seni tanıdıklarında çok seveceklerine eminim.' (Beyaz Duvar, s. 8); dostlarıyla bağlarını güçlü tutmak 'Arkadaşları onu çok seviyordu. İgi de onları çok seviyor. Birlikte vakit geçirmekten büyük keyif alıyordu.' (İgi ve Yansıma Ormanı, s. 8); sevgisini ifade etmenin yollarını bilmek 'Benim güzel yavrum, mis kokulu yavrum! Senin kokun dünyanın en güzel kokusu. Koklamaya doyamam diyerek sevmiş yavrusunu anne sincap.' (Dünyanın En Güzel Kokusu, s. 16); Sosyal ilişkilerinde duygusal dengeyi sağlamak 'Zaman zaman atışsalar da birbirlerini çok severlerdi.' (Galaksiler Arası Yardım Çağrısı, s. 25); başkalarının sevinç ve üzüntülerine ortak olmak 'Önemli olan kazanmak değil, katılmaktır, diyerek gülümsedi ve birbirlerine sarıldılar.' (Kendisi ile Yarışan Şampiyon, s.21); sevdiklerinin sağlığı ve başarısı için emek vermek ve özverili davranmak 'Bazen sevdiklerimizi ve kendimizi korumak için bir süre onlardan uzak kalmamız gerekebilir.' (Elif ile Alp, s.15) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Dostluk

Dostluk (f=27) EBA hikâye kitaplarında en çok geçen beşinci değerdir. Dostluk metinlerde; iyi ve kötü zamanlarda arkadaşlarına destek olmak, arkadaşlarının olumlu yönlerini örnek almak, ortak hedeflere ulaşmak için arkadaşlarıyla dayanışma içinde olmak, arkadaşlarına destek olmak ve nazik davranmak bağlamlarında verilmektedir.

İyi ve kötü zamanlarda arkadaşlarına destek olmak 'Ne olacaksa olsun. Ellerin titriyorsa ben ellerinden tutarım Birlikte koyarız madalyonu. Ne dersin, dedi yol boyunca düşüp kalkmaktan kirlenen ellerini arkadaşına uzatarak.' (Siyah Kule, s. 4); arkadaşlarının olumlu yönlerini örnek almak 'Bu geziler sırasında birçok farklı insanla tanıştı, onlarla güzel arkadaşlıklar kurdu, onlardan yeni yeni şeyler öğrendi.' (Meraklılık ve Evliya Çelebi, s. 27); ortak hedeflere ulaşmak için arkadaşlarıyla dayanışma içinde olmak 'Sen merak etme, sadece yola çık. Hem yalnız olmayacaksın ki arkadaşların da olacak.' (Sarı Kuyruk, s. 13); arkadaşlarına destek olmak ve nazik davranmak 'Yel değirmenine "Artık dönemesen de ışıkların var" diyerek moral verdiler.' (Yel Değirmeni ve Rüzgâr Gülü, s. 16) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Dürüstlük

Dürüstlük (f=22) EBA hikâye kitaplarında en çok geçen altıncı değerdir. Dürüstlük metinlerde; söz verdiği işleri zamanında ve eksiksiz yapmak, yaşamında yalan, hile ve aldatmaya başvurmamak, karşılaştığı ikilem durumlarında iyi niyetli ve doğru sözlü davranmak, dürüstlük değerini yaşam boyu sürdürmek, kişisel çıkar gözetmeksizin sadece hakkı olanı talep etmek ve her koşulda doğru olmak bağlamlarında verilmektedir.

Söz verdiği işleri zamanında ve eksiksiz yapmak 'O zaman verdiğimiz sözü tutmamış olacağız. Bize duyulan güveni sarsacağız.' (Kendine Güvenen Mimar Sinan, s. 29); Yaşamında yalan, hile ve aldatmaya başvurmamak, karşılaştığı ikilem durumlarında iyi niyetli ve doğru sözlü davranmak 'Siz neden doğruyu söylemiyorsunuz? İçinde bal olmayan bir şeyi, sanki içinde bal varmış gibi satarak neden insanları kandırıyorsunuz.' (Meraklılık ve Evliya Çelebi, s. 21); dürüstlük değerini yaşam boyu sürdürmek 'Tüm yaşamım boyunca dürüst bir insan olarak yaşadım ve her zaman bu dürüstlüğümün ödülünü aldım.' (Dürüstlük ve Konfüçyüs, s. 8); kişisel çıkar gözetmeksizin sadece hakkı olanı talep etmek 'Ben sizden sadece emeğimin karşılığı olan parayı isterim çünkü hak ettiğimden fazlasını almak dürüst bir davranış olmaz.' (Dürüstlük ve Konfüçyüs, s. 10); her koşulda doğru olmak 'Babama söz verdiğim gibi hiç yalan söylemiyordum.' (Dürüstlük ve Konfüçyüs, s. 11) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Duyarlılık

Duyarlılık (f=15) EBA hikâye kitaplarında en çok geçen yedinci değerdir. Duyarlılık metinlerde; çevreye ve canlılara değer vermek, çevresel sürdürülebilirliği sağlamak, yaşadığı çevreyi ve doğayı korumak ve çevre için atık yönetimin önemini anlamak bağlamlarında verilmektedir.

Çevreye ve canlılara değer vermek 'Bir canlıya zarar vermek çok kötü bir şeydir.' (Dürüstlük ve Konfüçyüs, s. 22); Çevresel sürdürülebilirliği sağlamak 'Sular geri dönüştürülebilir kaplara konulacak ve ortalıkta yok edilemeyen çöp yığınları oluşmayacaktı.' (Galaksiler Arası Yardım Çağırısı, s. 2); yaşadığı çevreyi ve doğayı korumak 'Doğayı korumak

da iyi bir davranıştır.' (Elif ile Alp, s. 20); çevre için atık yönetmenin önemini anlamak 'Öğrenciler, çevrelerinde gördükleri geri dönüştürülebilir atık malzemeleri ait oldukları geri dönüşüm kutularına atıyorlardı.' (Doğa için Geri Dönüşüm, s. 8) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Estetik

Estetik (f=15) metinlerde; doğal güzellikleri ve çevresel güzellikleri fark etmek bağlamlarında verilmektedir.

Doğal güzellikleri fark etmek 'Yemyeşil ağaçlarla kaplı, mis kokulu çiçeklerin bulunduğu, Kayseri ilinde.' (Kendine Güvenen Mimar Sinan, s. 6); çevresel güzellikleri fark etmek 'Vadide çeşit çeşit çiçekler, kuşlar ve ağaçlar vardır. Hepsi de birbirinden farklı görünmesine rağmen muhteşemdiler.' (Renkli Mantar Ormanı, s. 23) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Aile Bütünlüğü

Aile bütünlüğü (f=9) metinlerde; aile içi sevgiye dayalı ilişkiler kurmak, ailece yapılan yemek ve piknik etkinliklerine katılmaya istekli olmak ve aile fertlerinin birbirine destek olması gerektiğini fark etmek bağlamlarında verilmektedir.

Aile içi sevgiye dayalı ilişkiler kurmak 'Annem ve babamla daha çok zaman geçirebilmek istiyorum.' (Ağlayan Bebek, Bambus Arısı ve Süper Güçlerim, s. 21); ailece yapılan yemek ve piknik etkinliklerine katılmaya istekli olmak 'Akşamın gelmesini iple çekerlermiş çünkü babaları işten gelince hep birlikte akşam yemeği yerler.' (Öğrenme ve Marie Curie, s. 8); aile fertlerinin birbirine destek olması gerektiğini fark etmek 'Annesi de İgi'nin yüzme merakını destekliyor, boş vakitlerinde ona eşlik ediyordu.' (İgi ve Yansıma Ormanı, s. 26) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Merhamet

Merhamet (f=8) metinlerde; insanı sevmek ve sevecen davranmak, insanların acılarına karşı duyarlı olmak, yardıma muhtaç kişilere sabırlı ve anlayışlı davranmak, insanlara karşı şefkatli olmak, affetmenin öz şefkatin bir gereği olduğunu kabul etmek ve insanların acılarına karşı vicdanlı olmak bağlamlarında verilmektedir.

İnsanı sevmek ve sevecen davranmak 'Çok üzgün olduğun için dayanamadım, seni buraya getirdim. Belki hayatının yansımaya bakmak istersin diye düşündüm' (İgi ve Yansıma Ormanı, s. 4); insanların acılarına karşı duyarlı olmak 'Yeşil Kanat, arkadaşının endişeli haline üzölmüşü.' (Sarı Kuyruk, s. 9); yardıma muhtaç kişilere sabırlı ve anlayışlı davranmak 'Ama annem ona kızmadı. Bana, "O daha bebek, dedi.' (Ağlayan Bebek, Bambus Arısı ve Süper Güçlerim, s. 3); insanlara karşı şefkatli olmak 'Onu gülererek şefkatli sesiyle karşılar.' (Renkli Mantar Ormanı, s. 15); affetmenin öz şefkatin bir gereği olduğunu kabul etmek 'Ben de senin yaptıklarını affediyorum.' (Meraklılık ve Evliya Çelebi, s. 26); insanların acılarına karşı vicdanlı olmak 'Birden içim acıyla doldu. Yaşlı adamını ne derdi vardı hasta mıydı acaba? Ona yardım edebilir miydim?' (Dürüstlük ve Konfüçyüs, s. 28) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Özgürlük

Özgürlük (f=8) metinlerde; cesur ve cesaretli olmak, bağımsızlığına önem vermek ve verdiği kararların sorumluluğunu almak bağlamlarında verilmektedir.

Cesur ve cesaretli olmak 'Çünkü o, meraklılığı uğruna yaptığı her şeyi savunacak kadar cesurdu.' (Meraklılık ve Evliya Çelebi, s. 7); bağımsızlığına önem vermek 'Bir nehir gibi özgürce akıyordu gökyüzünde.' (Sarı Kuyruk, s. 29); verdiği kararların sorumluluğunu almak 'Mavi bu yolculuk ikimiz için de zorlu olacaktı. Bunu biliyorduk. Sorun yok. Kalkıp devam etmeliyiz.' (Siyah Kule, s. 12) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Sabır

Sabır (f=7) metinlerde; olumsuz durumlar karşısında metanetli davranmak ve sabrın bilinçli ve etkin bir bekleyiş süreci olduğunu fark etmek bağlamlarında verilmektedir.

Olumsuz durumlar karşısında metanetli davranmak 'Bu durum hiç hoşuma gitmiyordu ama her şeyin o an olduğundan çok daha iyi olacağına inanıyordum.' (Çekirdekten Ağaç, Ağaçtan Çekirdek, s. 11); sabrın bilinçli ve etkin bir bekleyiş süreci olduğunu fark etmek 'Hayat hepimizin karşısına zorluklar çıkarır. Az ya da çok hepimiz mutlaka bir mücadeleye giriyoruz. Mücadele eninde sonunda bitecek ama mücadeleden nasıl çıktığınız sizin kim olduğunuzla ilgilidir. Sakın yılmayın, içinizdeki güce tutunun.' (Siyah Kule, s. 7) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Temizlik

Temizlik (f=7) metinlerde; kişisel temizliğin insan ve toplum sağlığı için önemini bilmek, çevre temizliği ve atık yönetimi konusunda örnek olmak, beden temizliğini zamanında ve özenli yapmak bağlamlarında verilmektedir.

Kişisel temizliğin insan ve toplum sağlığı için önemini bilmek 'Bu salgın hastalıktan en iyi korunma yöntemi temizliğimize dikkat etmektir çocuklar. Ellerimizi sabunla 20 saniye süresince yıkamalı ve ardından kurulamalıyız.' (Elif ile Alp, s. 6); çevre temizliği ve atık yönetimi konusunda örnek olmak 'Geri dönüşümün doğayı korumak ve çevreyi temiz tutmak amacıyla çok işe yaradığını öğrenen öğrenciler.' (Doğa için Geri Dönüşüm, s. 11); beden temizliğini zamanında ve özenli yapmak 'Yüzünü yıkayıp dişlerini fırçalamak için banyoya giderken...' (Galaksiler Arası Yardım Çağrısı, s. 33) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Sorumluluk

Sorumluluk (f=6) metinlerde; görev bilincine sahip olmak, topluma ve çevreye karşı görevlerini yerine getirmek, görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirmek bağlamlarında verilmektedir.

Görev bilincine sahip olmak 'Ben odamı kendim süpüreceğim!' (Elif ile Alp, s. 19); topluma ve çevreye karşı görevlerini yerine getirmek 'Geri dönüşüm kutularına atıyorlardı. Bu sorumluluğu yerine getiren çocukları gören Gizem Öğretmen'in mutluluğu gözlerinden okunuyordu.' (Doğa için Geri Dönüşüm, s. 14); görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirmek 'Eve dönüyor, akşam yemeğimizi yedikten sonra ödevlerimizi yapıp yatıyorduk.' (Dürüstlük ve Konfüçyüs, s. 12) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Adalet

Adalet (f=5) metinlerde; toplumsal hayatta kadın ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğunu bilmek şeklinde kullanılmıştır. Örneğin; 'Kız ya da erkek ayrımı yapılmamasını istiyormuş. Ayrıca, Marya'nın öğrenme hevesi ve okuma isteği, onun bir kız çocuğu olması nedeniyle engellenmemeli.' (Öğrenme ve Marie Curie, s. 24) cümleleriyle adalet değerine yer verilmektedir.

Sağlıklı Yaşam, Mütevazılık, Tasarruf, Vatanseverlik, Mahremiyet

Kitaplar incelendiğinde sağlıklı yaşam değerinin 2, diğerlerinin birer defa geçtiği tespit edilmiştir. Mahremiyet değerine ise hiç yer verilmemiştir. Örneğin sağlıklı yaşam; 'Çocuklar, salgın hastalık dönemlerinde sosyal mesafemizi korumamız da etkili bir önlemdir.' (Elif ile Alp, s. 7), mütevazılık 'İyice düşünüp hareket etmeliydik, özür dilerim. Benim fikrimdi.' (Siyah Kule, s. 12), tasarruf 'Anne, doğayı korumak için suyu tasarruflu kullanmalıyız, değil mi? Elimizi yıkarken, dişimizi fırçalarken suyu boşa akıtmamalıyız.' (Elif ile Alp, s. 20), vatanseverlik 'Eğitimi tamamladı ve bundan sonra çalışmalarını vatanın için yap.' (Kendine Güvenen Mimar Sinan, s. 25) cümleleriyle ifade edilmiştir.

Morpakampüs platformundaki çocuk kitaplarında yer alan değerlere ilişkin frekans bulguları tablo 2'de sunulmuştur:

Tablo 2: Morpakampüs Platformundaki Çocuk Kitaplarında Yer Alan Değerler

Değerler	Gökyüzündeki Sevinç	Üç Elma Fidanı	Serçe Annenin Masalı	Perili Ev	Kafesinden Kaçan Mavmun	Yavru Kuşun Şarkısı	Büyülü Yüzük	Bez Bebek	Güneşe Bakan Cicekler	Radio	Böğürtlen Reçeli	Bulaşıcı Hastalık	Kırmızı Bisiklet	Kibritli Kelebek	Adadaki Hazine	Bahçenin Kızı	Misafircilik Oyunu	Ringa balığının Korkusu	Kardelen	Şıkırdakın Çıngırağı	Toplam Değer
Sevgi	2	7	7	9	9	5	-	5	3	1	3	1	2	2	2	4	1	-	3	-	66
Estetik	2	4	-	1	3	2	5	-	7	-	3	-	-	3	4	3	-	2	4	-	43
Saygı	2	6	2	2	2	1	4	1	-	1	-	3	1	2	1	1	8	-	1	1	39
Yardımseverlik	3	3	5	4	-	1	1	2	1	3	5	-	2	-	2	-	1	5	-	-	38
Merhamet	-	4	2	-	-	8	-	1	-	-	-	2	-	1	2	-	-	1	-	1	22
Duyarlılık	13	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	21
Çalışkanlık	-	2	3	-	1	-	3	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	18
Dostluk	1	1	3	1	1	-	-	1	-	6	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	18
Aile Bütünlüğü	-	1	3	2	4	1	-	1	-	-	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	17
Sabır	-	2	-	2	-	-	-	3	1	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	1	12
Adalet	5	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	11
Sorumluluk	3	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	10
Sağlıklı Yaşam	2	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Temizlik	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Tasarruf	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4
Mütevazılık	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Özgürlük	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3

Dürüstlük	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Vatanseverlik	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Mahremiyet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Toplam Değer	37	33	27	25	21	21	18	17	15	15	15	13	12	12	12	11	10	9	9	341

Tablo 2’ de görüldüğü üzere en çok değer iletisi bulunan kitaplar sırasıyla Gökyüzündeki Sevinç (f=37), Üç Elma Fidanı (f=33) ve Serçe Annenin Masalı (f=27) kitaplarıdır. En az değer iletisi barındıran kitaplar ise Ringa Balığının Korkusu (f=9), Kardelen (f=9) ve Şıkırdak’ın Çingırağı (f=9) kitaplarıdır.

Morpakampüs platformundan seçilerek incelenen kitapların tümü göz önünde bulundurulduğunda en sık rastlanan ilk üç değer sevgi (f=66), estetik (f=43) ve saygıdır (f=39). Diğer değerler sıklık sırasıyla, yardımseverlik (f=38), merhamet (f=22), duyarlılık (f=21), dostluk (f=18), çalışkanlık (f=18), aile bütünlüğü (f=17), sabır (f=12), adalet (f=11), sorumluluk (f=10), sağlıklı yaşam (f=8), temizlik (f=5), tasarruf (f=4), mütevazılık (f=3), özgürlük (f=3), dürüstlük (f=2), vatanseverlik (f=1), mahremiyet (0) şeklinde yer almaktadır. Morpakampüs hikâye kitaplarında yer alan değerlere ilişkin örnek ifadelerle aşağıda yer verilmiştir;

Sevgi

Sevgi (f=66) Morpakampüs hikâye kitaplarında en çok geçen birinci değerdir. Sevgi metinlerde; sevgisini samimi bir şekilde göstermeye istekli olmak, sevgisini ifade etmenin yollarını bilmek ve misafirlerine güler yüzlü ve nazik davranmak bağlamlarında verilmektedir. Sevgisini samimi bir şekilde göstermeye istekli olmak ‘İkizler sevinçle babalarının kollarına atıldılar ve onu öpücüklerle boğdular.’ (Kafesinden Kaçan Maymun, s. 10); sevgisini ifade etmenin yollarını bilmek ‘Tatil günlerinde sana arkadaşlık etsin diye bu bebeği ben diktim. Umarım onu seversin.’ (Bez Bebek, s. 23); misafirlerine güler yüzlü ve nazik davranmak ‘Gel sarı kanarya... Seni aramızda görmek ne hoş.’ (Serçe Annenin Masalı, s. 21) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Estetik

Estetik (f=43) Morpakampüs hikâye kitaplarında en çok geçen ikinci değerdir. Estetik metinlerde; doğal güzellikleri ve çevresel güzellikleri fark etmek bağlamlarında verilmektedir. Doğal güzellikleri fark etmek ‘Pırıl pırıl mavi gökyüzü onu çok heyecanlandırdı.’ (Güne Bakan Çiçekler, s. 2); çevresel güzellikleri fark etmek ‘Erik ağaçları bembeyazdı, bademler pembe çiçeklerle donanmıştı. Ağaçtan ağaca uçan kuşların cıvıltıları artmıştı.’ (Üç Elma Fidanı, s. 3) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Saygı

Saygı (f=39) Morpakampüs hikâye kitaplarında en çok geçen üçüncü değerdir. Saygı metinlerde; her ferdin değerli olduğunu kabul etmek ve fikirlerine saygı duymak, sosyal hayatında görgü kurallarına uygun davranmak, gerektiğinde takdir ve teşekkür etmek bağlamlarında verilmektedir. Her ferdin değerli olduğunu kabul etmek ve fikirlerine saygı duymak ‘Zorla güzellik olmaz, emirle de sevgi olmaz. Sen beni istemiyorsan ben de seninle evlenmem, demiş’ (Büyülü Yüzük, s. 23); sosyal hayatında görgü kurallarına uygun davranmak ‘Size hoş geldiniz demek için geldik Elif nine rahatsız etmiyoruz değil mi?’ (Perili Ev, s. 16);

gerektiğinde takdir ve teşekkür etmek 'Yavru kuş, boncuk gibi parlayan gözlerini ikizlere dikip teşekkür etti.' (Yavru Kuşun Şarkısı, s. 19) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Yardımseverlik

Yardımseverlik (f=38) Morpakampüs hikâye kitaplarında en çok geçen dördüncü değerdir. Yardımseverlik metinlerde; iyiliksever olmak, cömert olmak, ihtiyacı olan herkese destek vermeye istekli olmak, insanlara karşı duyarlı olmak, dayanışma ve fedakârlık göstermek bağlamlarında verilmektedir. İyiliksever olmak 'Sen dinlenirken de ben seni kıyıya kadar götürürüm, demiş.' (Ringa Balığının Korkusu, s. 9); cömert olmak 'Bir kısmını komşularımızla ve arkadaşlarımızla paylaşınız.' (Böğürtlen Reçeli, s. 4); ihtiyacı olan herkese destek vermeye istekli olmak 'Yeniden yuva kurman ve yavrularını buraya taşıyabilmen için sana elimden geldiğince yardım edeceğim.' (Serçe Annenin Masalı, s. 19); insanlara karşı duyarlı olmak 'Baba ayağa fırladı ve siz oturun Elif nine, çayı biz alırsız, dedi.' (Perili Ev, s. 22); dayanışma ve fedakârlık göstermek 'El birliğiyle ağları çekmişler.' (Büyülü Yüzük, s. 12) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Merhamet

Merhamet (f=22) metinlerde; canlılara karşı şefkatli olmak, insana anlayışlı ve sevecen davranmak, kişilere anlayışlı ve duyarlı davranmak bağlamlarında verilmektedir. Canlılara karşı şefkatli olmak 'Ah canım! Bu yavru kuş yaralı. Hem üşümüş hem aç hem de yaralı. Dışarıda yaşayamaz. Onu içeri alalım.' (Yavru Kuşun Şarkısı, s. 19); insanı anlayışlı ve sevecen davranmak 'Aa, ne olacak? Onlar çocuk, onların söylediklerinin kusuruna bakılır mı?' (Üç Elma Fidanı, s. 14); kişilere anlayışlı ve duyarlı davranmak, 'İkizlerle yakından ilgileniyor, yemeklerini yediriyor, ilaçlarını veriyordu.' (Bulaşık Hastalık, s. 19) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Duyarlılık

Duyarlılık (f=21) metinlerde; çevresini korumak ve güzelleştirmek için girişimlerde bulunmak, yaşadığı çevreyi ve doğayı korumak, sosyal ilişkilerinde sabırlı ve anlayışlı olmak, çevresel sürdürülebilirliği sağlamak bağlamlarında verilmektedir. Çevresini korumak ve güzelleştirmek için girişimlerde bulunmak 'Tahta masada oturup çaylarını içerken bostanı kurtarmak için çareler aradılar.' (Gökyüzündeki Sevinç, s. 23); yaşadığı çevreyi ve doğayı korumak 'Ayrıca o kentte yaşayan doğa dostları ve çevreciler de küçük bostanı korumak için gelmişlerdi.' (Gökyüzündeki Sevinç, s. 27); sosyal ilişkilerinde sabırlı ve anlayışlı olmak 'Aslan oturup dertlerini dinledi.' (Şıkırdak'ın Çıngırağı, s. 20); çevresel sürdürülebilirliği sağlamak 'Çünkü o kesinlikle naylon torba kullanmıyordu.' (Radyo, s. 19) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Sorumluluk

Sorumluluk (f=10) metinlerde; topluma ve çevreye karşı görevlerini yerine getirmek ve görev bilincine sahip olmak bağlamlarında verilmektedir. Topluma ve çevreye karşı görevlerini yerine getirmek 'Herkes üzerine düşen işi yapıyordu. Çarşıdaki kahvede, hep birlikte uçurtmalar yapıyor.' (Gökyüzündeki Sevinç, s. 26); görev bilincine sahip olmak 'Ama bundan sonra yavru kuşa siz bakacaksınız. Tamam mı? Tamam anne.' (Yavru Kuşun Şarkısı, s. 31) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Dostluk

Dostluk (f=18) metinlerde; ortak hedeflere ulaşmak için arkadaşlarıyla dayanışma içinde olmak, arkadaşlarını ve onlarla vakit geçirmeyi önemsemek bağlamlarında verilmektedir. Ortak hedeflere ulaşmak için arkadaşlarıyla dayanışma içinde olmak, 'Çünkü siz, Birlikten kuvvet doğa doğar, sözüne güzel bir örnek oldunuz.' (Radyo, s. 22); arkadaşlarını ve onlarla vakit geçirmeyi önemsemek 'Siz de gelsenize, diyerek onları oyuna çağırdılar.' (Kafesinden Kaçan Maymun, s. 3) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Çalışkanlık

Çalışkanlık (f=18) metinlerde; azimli olmak, iç motivasyon ve denetim sahibi olmak bağlamlarında verilmektedir. Azimli olmak 'Dün gece geç saatlere dek çalıştı.' (Bez Bebek, s. 24); iç motivasyon ve denetim sahibi olmak 'Günlerce bıkip usanmadan zilli tefini çaldı.' (Şıkırdak'ın Çıngırağı, s. 22) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Adalet

Adalet (f=14) metinlerde; hakkını aramanın meşru yollarını bilmek, her canlının temel hak ve özgürlüklere sahip olduğunu bilmek bağlamlarında verilmektedir.

Hakkını aramanın meşru yollarını bilmek 'Baba, gerekli yasal girişimlerde bulundu.' (Gökyüzündeki Sevinç, s. 26); her canlının temel hak ve özgürlüklere sahip olduğunu bilmek 'Haydi, uçuralım. Güzel kelebek için en iyisi bu.' (Kibirli Kelebek, s. 19) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Aile bütünlüğü

Aile bütünlüğü (f=14) metinlerde; aile içinde iş birliği yapmanın önemini far etmek ve aile kurumunun devamlılığı için çaba sarf etmek bağlamlarında verilmektedir.

Aile içinde iş birliği yapmanın önemini fark etmek 'Anne, yemekleri ısıtıyor. Baba tabakları masaya taşıyordu.' (Bulaşıcı Hastalık, s. 23); aile kurumunun devamlılığı için çaba sarf etmek 'Bu yüzden sık sık onu görmeye gideriz.' (Böğürtlen Reçeli, s. 2) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Sabır

Sabır (f=12) metinlerde; istikrarlı davranmak ve süreci yönetmek, olaylar ve durumlar karşısında iç motivasyonu kaybetmemek bağlamlarında verilmektedir. İstikrarlı davranmak ve süreci yönetmek 'Sabırlı olmamız gerek. Yasaklamamız bir işe yaramaz.' (Bez Bebek, s. 8); olaylar ve durumlar karşısında iç motivasyonu kaybetmemek 'Maviş'in mutlaka bir gün kendisini kurtarmaya geleceğine inanıyordu.' (Balıkçının Kızı, s. 20) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Sağlıklı yaşam

Sağlıklı yaşam (f=8) metinlerde; hastalıklardan korunmanın yollarını bilmek bağlamında verilmektedir. Hastalıklardan korunmanın yollarını bilmek 'Hastalığı hafif geçireceklerdi. Yatıp dinlenmeleri, sulu yiyecekler yemeleri, iyi beslenmeleri gerekiyordu.' (Bulaşıcı Hastalık, s. 9) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Temizlik

Temizlik (f=5) metinlerde; kişisel temizlik ve bakıma dikkat etmek bağlamında verilmektedir.

Kişisel temizlik ve bakıma dikkat etmek 'Elimizi yüzümüzü yıkadıktan sonra bahçedeki sandalyelere oturduk.' (Böğürtlen Reçeli, s. 8) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Tasarruf, Mütevazılık, Özgürlük, Dürüstlük, Vatanseverlik, Mahremiyet

Kitaplar incelendiğinde tasarruf değerinin 4, mütevazılık ve özgürlük 3, dürüstlük 2, vatanseverlik değerinin 1 defa geçtiği tespit edilmiştir. Mahremiyet değerine ise hiç yer verilmemiştir. Örneğin tasarruf; 'Yaşar şimdi harçlıklarından para biriktiriyor. Parasının azını harcıyor, çoğunu kumbarasına atıyor.' (Kırmızı Bisiklet, s. 16), mütevazılık 'Aa, dedi anne alçakgönüllülükle. Öyle deme, birlikte çalıştık.' (Bez Bebek, s. 24), özgürlük 'Özgürce uçtuğu zamanları gelinciği papatyaları, dağları bayırları düşündü.' (Kibirli Kelebek, s. 17), dürüstlük 'Evet, baba. Ama söz veriyoruz, artık sözünüzden çıkmayacağız.' (Yavru Kuşun Şarkısı, s. 31), vatanseverlik 'Biz ekip biçiyoruz. Ama biz burada kiracıyız. Burası devletin toprağıdır.' (Gökyüzündeki Sevinç, s. 20) cümleleriyle ifade edilmiştir.

Okulistik platformundaki çocuk kitaplarında yer alan değerlere ilişkin frekans bulguları tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3: Okulistik Platformundaki Çocuk Kitaplarında Yer Alan Değerler

Değerler	Tüy Kuyruk Salıncakta	Yaramaz Tayfun	Ali ile Veli	Üç Kedicik	Küçük Yaramazlar	Kızılderili Kardeşler	Dört Minikler	Bambinin Çocukları	Kaya ile Tilki	Masal Ülkesine Yolculuk	Toplam Değer
Sevgi	4	7	7	8	5	2	7	4	1	3	48
Yardımseverlik	6	5	8	4	4	4	4	5	4	2	46
Saygı	13	3	2	1	4	4	3	7	1	2	40
Dostluk	1	10	3	3	3	4	1	2	3	-	30
Çalışkanlık	1	-	2	4	2	4	-	-	-	-	13
Merhamet	3	1	3	-	-	1	4	-	-	-	12
Estetik	3	-	1	1	1	-	1	1	1	2	11
Temizlik	-	-	1	3	4	1	-	-	-	-	9
Özgürlük	1	1	1	-	-	3	-	-	1	-	7
Sorumluluk	-	1	-	2	1	1	1	-	-	1	7
Dürüstlük	1	-	1	-	-	1	1	-	1	-	5
Adalet	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	3
Duyarlılık	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	3

Aile Bütünlüğü	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
Sağlıklı Yaşam	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Sabır	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tasarruf	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Mütevazılık	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Mahremiyet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Vatanseverlik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Toplam Değer	35	30	30	27	25	25	23	20	15	10	240

Tablo 3'te görüldüğü üzere en çok değer iletilen kitaplar sırasıyla Tüy Kuyruk Salıncakta (f=35), Yaramaz Tayfun (f=30) ve Ali ile Veli (f=30) kitaplarıdır. En az değer iletilen barındıran kitap ise Masal Ülkesine Yolculuk (f=10)'tur.

Okulistik platformundan seçilerek incelenen kitapların tümü göz önünde bulundurulduğunda en sık rastlanan ilk üç değer Sevgi (f=48), Yardımseverlik (f=46) ve Saygı (f=40)'dır. Diğer değerler sıklık sırasıyla, dostluk (f=30), çalışkanlık (f=13), merhamet (f=12), estetik (f=11), temizlik (f=9), özgürlük (f=7), sorumluluk (f=7), dürüstlük (f=5), adalet (f=3), duyarlılık (f=3) aile bütünlüğü (f=2), sağlıklı yaşam (f=2), sabır (f=1), tasarruf (f=1), mahremiyet (0), mütevazılık (0), vatanseverlik (0) şeklinde yer almaktadır. Okulistik platformundaki hikâye kitaplarında yer alan değerlere ilişkin örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir

Sevgi

Sevgi (f=48) Okulistik hikâye kitaplarında en çok geçen birinci değerdir. Sevgi metinlerde; doğaya ve canlılara karşı merhametli olmak, sevgisini samimi bir şekilde göstermeye istekli olmak, misafirlerinde nazik davranmak ve ikramda bulunmak, sevgisini ifade etmenin yollarını bilmek bağlamlarında verilmektedir.

Doğaya ve canlılara karşı merhametli olmak 'Hayvanları çok severdi ama onlarla eğlenmekten çok hoşlanırdı.' (Üç kedicik, s. 29); sevgisini samimi bir şekilde göstermeye istekli olmak 'Teşekkür ettiler. Onu kucaklayıp öptüler.' (Yaramaz Tayfun, s. 25); misafirlerinde nazik davranmak ve ikramda bulunmak 'Kalk bakalım. Evde bal kalmadı. Akşama konuklarımız var. Hemen git, bal getir.' (Dört Minikler, s. 27); sevgisini ifade etmenin yollarını bilmek 'Onu babasına vermeden önce son bir kez sevip okşadı.' (Bambinin Çocukları, s. 14) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Yardımseverlik

Yardımseverlik (f=46) Okulistik hikâye kitaplarında en çok geçen ikinci değerdir. Yardımseverlik metinlerde; insanlara ve canlılara duyarlı olmak ve iyiliksever olmak, dayanışma ve fedakârlık göstermek, sahip olduğu kaynakları imkanları ölçüsünde paylaşmak ve cömert olmak bağlamlarında verilmektedir.

İnsanlara ve canlılara duyarlı olmak ve iyiliksever olmak 'Onları kafesten kurtarmak için sincap kardeşten yardım istemeye karar verdiler.' (Ali ile Veli, s. 23); dayanışma ve fedakârlık göstermek 'Sonunda, Bayan Uzunburun'un kırılan koltuğunu onarmaya karar

verdiler.' (Tüy kuyruk Salıncakta, s. 11); sahip olduğu kaynakları imkanları ölçüsünde paylaşmak ve cömert olmak 'Bobi'ye köfte Boncuk'a da süt ikram etti.' (Yaramaz Tayfun, s. 35) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Saygı

Saygı (f=40) Okulistik hikâye kitaplarında en çok geçen üçüncü değerdir. Saygı metinlerde; hata yaptığında özür dilemenin erdemi bilmek, gerektiğinde takdir ve teşekkür etmek, empati ve etkili iletişim kurmak ve nezaketli olmak bağlamlarında verilmektedir.

Hata yaptığında özür dilemenin erdemi bilmek 'Tüy kuyruk hemen dökülenleri topladı. Bayandan özür diledi.' (Tüy kuyruk Salıncakta, s. 9); gerektiğinde takdir ve teşekkür etmek 'Öğrencilere derslere karşı gösterdikleri ilgiden dolayı teşekkür etti.' (Üç kedicik, s. 47); empati ve etkili iletişim kurmak ve nezaketli olmak 'Birbirlerine Günaydın dediler.' (Küçük Yaramazlar, s. 15) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Dostluk

Dostluk (f=30) Okulistik hikâye kitaplarında en çok geçen dördüncü değerdir. Dostluk metinlerde; arkadaşlarını iyiliğe teşvik etmek ve iyi ve kötü zamanda arkadaşlarına destek olmak bağlamlarında verilmektedir.

Arkadaşlarını iyiliğe teşvik etmek 'Söyledikleri gerçekten doğrudu. Bundan sonra ikisi de dost oldular.' (Yaramaz Tayfun, s. 48); İyi ve kötü zamanda arkadaşlarına destek olmak 'Neyse ki sevgili arkadaşı Bobi onu hiç yalnız bırakmadı.' (Kızılderili Kardeşler, s. 24) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Çalışkanlık

Çalışkanlık (f=13) metinlerde; hedef ve planlarını gerektiğinde yeniden düzenler, görev ve sorumluluklarını yerine getirir bağlamlarında verilmektedir.

Hedef ve planlarını gerektiğinde yeniden düzenler 'Sorunun çözülmesi için bulduğu önerileri, çözüm yollarını gözden geçirdi.' (Üç Kedicik, s. 39); görev ve sorumluluklarını yerine getirir 'Okuldan eve gelince ödevlerini yaparlar, derslerine çalışırlardı. Sonra da oyuncularıyla saatlerce oynarlardı.' (Ali ile Veli, s. 6) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Merhamet

Merhamet (f=12) metinlerde; insanların acılarına karşı duyarlı olmak, şefkatli ve vicdanlı olmak bağlamlarında verilmektedir.

İnsanların acılarına karşı duyarlı olmak 'Vah zavallı Kocaoğlan. Ne olmuş burnuna! Gel de ilaç süreyim.' (Dört Minikler, s. 36); şefkatli ve vicdanlı olmak 'Kuşlar ona acıdılar, ağlama Uzunkulak, deyip onu avuttular.' (Kızılderili Kardeşler, s. 29) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Estetik

Estetik (f=11) metinlerde; doğal güzellikleri ve çevresel güzellikleri fark etmek bağlamında verilmektedir. Örneğin 'Hayranlıkla, ayaklarının altında uzanan yeryüzünün güzelliklerini seyre daldı.' (Üç Kedicik, s. 23) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Temizlik

Temizlik (f=9) metinlerde; kişisel temizlik ve bakıma önem vermek, ortak alanların temizliğinde görev almak bağlamlarında verilmektedir.

Kişisel temizlik ve bakıma önem vermek 'Anneleri de çok titiz bir kadındı. Onları her zaman tertemiz giydirirdi.' (Ali ile Veli, s. 17); ortak alanların temizliğinde görev almak 'Ellerindeki fırça ve faraş yere dökülen kalıntıları dikkatle topladılar. Etrafı temizlediler.' (Küçük Yaramazlar, s. 11) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Özgürlük

Özgürlük (f=7) metinlerde; cesaretli ve kararlı olmak, özgürlüğünü düşünmek ve arzulamak bağlamlarında verilmektedir.

Cesaretli ve kararlı olmak 'Sonunda, "Ne olursa olsun!" deyip gözlerini kapadı. Bu hızla uçuruma Yuvarlanacağı kesindi.' (Kızılderili Kardeşler, s. 18); özgürlüğünü düşünmek ve arzulamak 'En çok da kafesteki tavşanlar sevindiler. Çünkü artık özgürdüler.' (Ali ile Veli, s. 24) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Sorumluluk

Sorumluluk (f=7) metinlerde; topluma ailesine karşı görevlerini yerine getirmek ve görev bilincine sahip olmak bağlamlarında verilmektedir.

Topluma ailesine karşı görevlerini yerine getirmek 'Anne sözü dinlemek her zaman için sizin yararınızdır, dedi.' (Yaramaz Tayfun, s. 25); görev bilincine sahip olmak 'Bana düşen görev ne ise hemen yapmaya hazırım.' (Üç Kedicik, s. 43) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Dürüstlük

Dürüstlük (f=5) metinlerde; doğru ve güvenilir olmak, kişisel çıkar gözetmeden her şartta doğruları söylemek bağlamlarında verilmektedir.

Doğru ve güvenilir olmak 'Mohini artık yaramazlık yapmayacağına söz verdi.' (Tüy kuyruk Salıncakta, s. 48); kişisel çıkar gözetmeden her şartta doğruları söylemek 'Kim yedi bunları? Söyleyin bakayım. İkimiz de yedik, diye yanıt verdi.' (Ali ile Veli, s. 18) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Adalet

Adalet (f=5) metinlerde; haksızlığın giderilmesi için tedbir almak bağlamında verilmektedir. Örneğin 'Veli'nin yaptığı kötülöklere son vermesi için bazı önlemler alınması gerektiğine karar verdiler.' (Üç Kedicik, s. 34) şeklindeki sözlerle ifade edilmektedir.

Duyarlılık, Aile Bütünlüğü, Sağlıklı Yaşam, Sabır, Tasarruf, Mahremiyet, Mütevazılık, Vatanseverlik

Kitaplar incelendiğinde duyarlılık değerinin 3, aile bütünlüğü ve sağlıklı yaşam 2, sabır ve tasarruf değerlerinin birer defa geçtiği tespit edilmiştir. Mahremiyet, mütevazılık ve vatanseverlik değerlerine ise hiç yer verilmemiştir. Duyarlılık 'Birbirlerine, geçmiş olsun, dediler.' (Küçük Yaramazlar, s. 23), aile bütünlüğü 'Her yere birlikte giderler, birlikte oynarlardı.' (Dört Minikler, s. 5), sağlıklı yaşam 'Su çok soğuk Hemen dışarı çıkmalısın. Yoksa hastalanır, yatarsın.' (Yaramaz Tayfun, s. 10), sabır 'Eh! Balık avlamak için sabırlı olmak gerekli. Sabretmesini bilen avcı sonunda kesinlikle balık yakalayabilirdi.' (Tüy kuyruk Salıncakta, s. 31), tasarruf 'Uzun süreden beri ellerine geçen paraları biriktiriyorlardı.' (Kaya ile Tilki, s. 27) cümleleriyle ifade edilmiştir.

Eğitim platformlarında yer alan kitaplarda yer alan değerlerin frekansları ile sayfa sayılarına göre oransal olarak karşılaştırmaları tablo 4'te sunulmuştur:

Tablo 4: Eğitim Platformlarında Yer Alan Kitapların Değer/Sayfa Oranları

Platform	Kitap Sayısı	Sayfa Sayısı	Değer Sayısı	Değer/Sayfa/%
EBA	20	580	395	%68,1
Morpakampüs	20	528	341	%64,6
Okulistik	10	451	241	%53,44

Tablo 4; EBA, Morpakampüs ve Okulistik platformlarını kitap sayısı, sayfa sayısı, değer sayısı ve değer/sayfa oranı açısından karşılaştırmaktadır. Araştırmada EBA platformundan 20 kitap (580 sf.), Morpakampüs platformlarından 20 kitap (528 sf.) ve Okulistik platformundan 10 kitap (451 sf.) değerlendirmeye alınmıştır. Değer sayıları incelendiğinde, EBA platformu 395 değer ile en yüksek değere sahipken, Morpakampüs 341, Okulistik ise 240 değer ile daha düşük sayılarda kalmıştır. Değer/sayfa oranı, her platformda tespit edilen toplam değer sayısının toplam sayfa sayısına bölünmesiyle elde edilmiş ve yüzde (%) formatında sunulmuştur. Bu oran, kitap başına düşen değer yoğunluğunu göstermesi açısından anlamlı bir ölçüt sunmaktadır. Oranlara bakıldığında; EBA %68,1 ile en yüksek orana sahipken, Morpakampüs %64,6 ile ikinci sırada yer almakta, Okulistik ise %53,2 ile en düşük değeri göstermektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Değerler eğitiminde ders kitaplarının yanında çocuk edebiyatı ürünlerinin ve kahramanlarının rolü de çok önemlidir. Çocuklar değerleri tanımak ve bu değerleri anlamlandırmak için hikâye kahramanlarına ihtiyaç duyarlar. Bu sebeple çocuk edebiyatı ürünlerinin seçiminde çocukların eğlenceli zaman geçirmeleri ve sanatsal ihtiyaçlarının doyurulmasının yanında değerler açısından da nitelikli ürünlerle tanıştırılmaları gerekmektedir. Eğer öğrenciler bu süreçte doğru ve kaliteli örneklerle karşılaşır ve tanıştırılırsa, model alma davranışları, eğitimin ilke ve amaçlarına uygun bir şekilde gelişir (Karakuş & Çoksever, 2019).

Bu kapsamda en çok ziyaret edilen EBA, Morpakampüs ve Okulistik eğitim platformları seçilmiş ve bu platformlarda yer alan 50 çocuk kitabı incelenmiştir. Tüm kitap metinlerinde toplam 977 değer iletilişi tespit edilmiştir. Değer/sayfa oranı açısından yapılan incelemede EBA'nın %68,1, Morpakampüs 'ün %64,6 ve Okulistik' in ise %53,2 değer yoğunluğuna sahip oldukları görülmüştür. Bu açıdan bakıldığında EBA'nın diğer platformlara oranla değerler açısından daha yoğun kaynaklar sağladığı görülmektedir.

EBA platformunda yer alan kitaplarda en çok yer verilen değerlerin çalışkanlık (f=95), yardımseverlik (f=74) ve saygı (f=55) değerleri olduğu görülmüştür. Dilek'in (2017) Feridun Oral'ın resimli hikâye kitaplarını incelediği çalışmasında çocuk kitaplarında en fazla yer verilen değerlerin çalışkanlık değeri olduğu görülmüştür. Bu açıdan çalışma mevcut araştırmayı desteklemektedir. Ancak Ay ve Topçuoğlu Ünal'ın (2020) EBA'da yer alan çocuk kitaplarını eğitsel değerler açısından inceledikleri çalışmada en sık vurgulanan değerlerin sevgi değeri olduğu sonucuna varılmıştır. Bu farklılığın yıllar içerisinde değişen değerler sınıflamasının etkisiyle farklılık göstermiş olabileceği düşünülmektedir.

Morpakampüs platformundaki kitaplarda en çok yer verilen değerlerin sırasıyla sevgi (f=66), estetik (f=43) ve saygı (f=39) değeri olduğu tespit edilmiştir. Okulistik platformundaki kitaplarda en çok yer verilen değerlerin ise sırasıyla sevgi (f=48), yardımseverlik (f=46) ve saygı (f=40) olduğu görülmüştür. Sevgi değerinin yoğunluk açısından ilk üç sırada yer aldığı çok sayıda çalışma (Aydın & Öksüz, 2021; Dirican & Dağlıoğlu, 2014; Gül, 2018; Karataş & Yorulmaz, 2021; Pilav & Orhan, 2020; Yıldız, 2024) bulunmaktadır. Bu açıdan mevcut araştırmanın sonuçlarının benzer çalışmalarla uyumlu olduğu görülmektedir.

Saygı değeri her üç platformda en sık tekrarlanan ortak değerlerden biridir. Bu çalışmanın bulguları Kılıç ve Aktan (2012) ile Özbay ve K. Tayşi'nin (2011) çalışma sonuçları ile örtüşmektedir.

Her üç platformda da mahremiyet değerine yer verilmediği görülmüştür. Çocuklara mahremiyetin önemi küçük yaşlardan itibaren uygun bir şekilde anlatılmalı ve bu konuda farkındalık kazanmaları sağlanmalıdır. Bu farkındalık için çocuk kitapları kritik bir öneme sahiptir. Bu açıdan tüm platformların mahremiyet değerini içeren kaynakları kütüphanelerine eklemeleri yerinde olacaktır.

EBA ve Morpakampüs platformlarında vatanseverlik (f=1) defa yer alırken Okulistik'te vatanseverlik değeri hiç yer almamaktadır. Öztürk ve Buldur'un (2022) resimli çocuk kitaplarını değerler açısından inceledikleri çalışmada ve Soysal'ın (2019) 4-6 yaş grubu resimli çocuk hikâyelerini milli kültürel değerler açısından incelediği çalışmasında en az vatanseverlik değerine yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Öksüz, Keskin ve Çetinkaya'nın (2018) sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabını inceledikleri çalışmada vatanseverlik değerine yer verilmediği vurgulanmıştır. Bu yönüyle bu üç çalışmada ulaşılan sonuçların mevcut araştırma sonuçlarını desteklediği görülmektedir. TYMM'nde yer alan değerlerin temelini kendi medeniyet dünyamızın referansları olan millî ve manevi değerlerimizin oluşturması amaçlanırken EBA dahil diğer tüm platformların vatanseverlik değerine yer vermemesi değerler eğitimi açısından bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Bu durum, eğitim platformlarının içerik geliştirme süreçlerinde millî değerleri daha etkin bir şekilde vurgulaması gerektiğini göstermektedir.

TYMM’inde çatı değerleri olarak saygı, sorumluluk ve adalet değerleri seçilmiştir. Çatı değerler diğer tüm değerlerle ilişkilendirilebilen, en temel ve kapsayıcı değerler olarak belirlenmiştir (MEB, 2024). Her üç platformda ortak olarak en sık tekrarlanan değerlerden birinin saygı olması Milli Eğitimin değer hedefleri ile örtüştüklerini göstermektedir. Araştırma kapsamında incelenen bazı kitaplar değer ifadeleri açısından doyurucuyken bazı kitaplarda değerlerin yetersiz olduğu gözlenmiştir. Ayrıca bazı kitapların değer temalarına sahip olması belirli değer iletilerine fazlaca yer vermelerine sebep olmuştur. Bu açıdan mevcut çalışmanın bazı bulguları alan yazın ile uyumlu çıkmamıştır. Tüm platformların kitap seçimine titizlikle yaklaşması ayrıca değerler açısından zengin ve dağılımı dengeli çocuk kitaplarını bünyelerine katmaları uygun olacaktır.

Günümüzde sıklıkla kullanılan eğitim platformlarının temel ders içeriklerine yoğunlaştığı ancak etkileşimli sanal kitap kapasitelerinin yeterli olmadığı ve yalnızca kendi yayınlarına yer verdikleri görülmüştür. İncelenen platformlarda yer alan kitapların eski basımlar olması, modern çocuk serilerine yer verilmemesi, çağdaş çocuk edebiyatı yazarlarına ait eserlerin bulunmaması ayrıca çok okunan yazarlara ait kitapların eklenmemesi sunulan kütüphane hizmetini kısmen işlevsiz kılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında platformların çocuk kitaplarını tekrar değerlendirmeleri yerinde olacaktır.

Yazarlık Katkısı

Araştırma sürecinde 1. yazar makaleye %60, 2. yazar %40 oranında katkı sağlamıştır.

Etik Kurul Beyanı

Bu çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir.

KAYNAKÇA

- Akkaya, N. (2016, 20-21 Ekim). *Oğuz Tansel'in Masal Dünyasında Değerler* [Uluslararası Türk Masal Dünyası ve Doğumunun 100. Yılında Oğuz Tansel Sempozyumu]. Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi Sempozyumu, Ankara, Türkiye
- Aktay, S., & Keskin, T. (2016). Eğitim Bilişim Ağı (Eba) incelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 27-44.
- Alabay, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin eba (eğitimde bilişim ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma*. (Tez No.: 407060) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi].
- Aslım, S. T., & Çevik, H. (2019). Morpa Kampüsün öğrenme-öğretme ortamına yönelik etkilerinin incelenmesi. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(2), 857-873.
- Ay, H., & Ünal, F. T. (2020). Eğitim bilişim ağında yer alan çocuk kitapları dizisinin eğitsel değerler kapsamında incelenmesi. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 43-63.
- Aydın, İ., & Öksüz, A. (2021). Çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 581.

- Boyacı, Ş. D., Güner, M., & Babadağ, G. (2017). “Dünyada başka şekilde yaşamak da mümkün mü?” değer eğitiminde “küçük kara balık” örneği. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 172-194.
- Bubeck, M., & Bilsky, W. (2004). Value structure at an early age. *Swiss Journal of Psychology*, 63(1), 31-41.
- Candan, D. G., & Ergen, G. (2014). 3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarının temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 134-161.
- Çakmak, Z., & Taşkıran, C. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin perspektifinden eğitim bilişim ağı (eba) platformu. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 284-295.
- Çam Türkan, Ç. (2024). Aile Çocuk dergisindeki hikâyelerde yer alan değerler. *Ekev Akademi Dergisi*, (98), 41-51.
- Çardak, U., & Güler, Ç. (2021). Öğretmenlerin eğitim bilişim ağı (eba) farkındalıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 799-812.
- Dedeoğlu, H., İnce, N. B., & Ulusoy, Ü. A. (2021). Türkiye’de yayımlanmış resimli çocuk kitapları üzerine kültürel bir analiz. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 563.
- Dilek, A. (2017). Feridun Oral’ın resimli hikâye kitaplarındaki değerlerin incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 61-86.
- Dirican, R., & Dağlıoğlu, H. E. (2014). 3-6 yaş grubu çocuklarına yönelik yayımlanan resimli hikâye kitaplarının bazı temel değerler açısından incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 45.
- Doğan, B., & Gülüşen, A. (2011). Türkçe ders kitaplarındaki (6–8) metinlerin değerler bakımından incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 76.
- Duran, E., & Özkul, İ. D. (2018). Türk çocuk dergileri ile ilgili öğrenci görüşlerinin belirlenmesi. *Journal of History Culture and Art Research*, 467-478.
- Durmaz, M., & Yorulmaz, B. (2022). Ödüllü resimli çocuk kitaplarındaki metin ve görsellerin değerler açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 519-548.
- Erbaş, A. A., & Başkurt, İ. (2022). Hayat bilgisi dersindeki değerler eğitimine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 159-185.
- Erlandson, D. A., Harris, E. L., Skipper, B. L., & Allen, S. D. (1993). *Doing naturalistic inquiry: A guide to methods*. London: Sage.
- Gökmen, B. (2017). *Ödüllü çocuk edebiyatı yapıtlarının çocuk edebiyatının temel öğeleri bakımından incelenmesi*. (Tez No.: 501481) [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi].
- Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M., & Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 250-265.
- Gönen, M., Uygun, M., Erdoğan, Ö., & Katrancı, M. (2012). Resimli çocuk kitaplarının fiziksel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 258-272.
- Gül, M. K. (2018). *5-6 yaş grubu çocuklar için Türkçe yazılmış resimli çocuk kitaplarında değerler analizi*. (Tez No.: 502241) [Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi].
- Güler, B., & Polat, Ü. (2021). Çocuk dergilerinde evrensel ve ahlaki değerler aktarımının ilköğretim programları ile ilişkilendirilmesi üzerine bir araştırma. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, (4)12, 53–83.
-

- Güven, S., & Yıldırım, N. (2019). Ortaokul beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma metinlerinin değerler açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 813-827.
- Karakaş, F. (2024). “Dilek ağacı” adlı çocuk kitabındaki gerçeküstü imgelerin kök değerler açısından incelenmesi. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 449.
- Karakuş, N., & Çoksever, P. (2019). Değerler eğitiminde rol model olarak kadın kahramanlar. *Eğitim ve İnsan Bilimler Dergisi*, 46-62.
- Karataş, E. (2014). Çocuk edebiyatında “karakter” kavramı. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 60-79.
- Karataş, N. K., & Yorulmaz, B. (2021). Grimm masallarının içerdiği değerler açısından incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar*, 189-200.
- Kılıç, A., & Aktan, O. (2012). *İlköğretim okulları için tavsiye edilen 100 temel eserde vurgulanan değerler*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi].
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 170-189.
- Kırıkkaya, E. B., & Yıldırım, İ. (2019). Eğitim portalları hakkında fen bilimleri öğretmenleri ne düşünüyor? *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 223-235.
- Koç, G. Ç., Engin, G., & Genç, S. Z. (2020). Dördüncü sınıf sosyal bilgiler ders kitabında yer alan metinlerin değerler açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitimde Yenilikçi Yaklaşımlar Dergisi*, 185-194.
- Körükçü, Ö., Kapıkıran, N. A., & Aral, N. (2016). Schwartz’ın modeline göre 3-6 yaş resimli çocuk kitaplarında değerlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 133-151.
- Leman, U., Gülten, B. K., Gülten, Y., & Gülten, S. K. (2023). İlkokul öğretmenlerinin dijital eğitim mecralarını kullanma durumu. *Uygulamada Eğitim ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 174.
- MEB. (2011). Değerler eğitimi yönergesi. Ankara.
- MEB. (2017). Değerler eğitimi. Ankara.
- MEB. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli. Ankara: MEB. <https://tymm.meb.gov.tr>
- Metin, O., & Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: iletişim bilimlerinde ve sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 273-294.
- Ozan, C., & Yorulmaz, B. (2023). Çocuk kalbi kitabının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 138-164.
- Öksüz, H. İ., Keskin, H. K., & Keskin, H. K. (2018). Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabının hayat bilgisi programı’nda yer alan değerler bakımından incelenmesi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 6(1), 13-31.
- Özbay, M., & Tayşi, E. K. (2011). Dede Korkut hikâyeleri’nin Türkçe öğretimi ve değer aktarımı açısından önemi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(1), 21-31.
- Öztürk, Ü., & Buldur, A. (2022). Resimli çocuk kitaplarının içerdikleri değerler açısından incelenmesi: tokat bebek ve çocuk kütüphanesi örneği. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14-27.
- Pilav, S., & Orhan, M. (2020). 6 – 12 Yaş grubu TÜBİTAK çocuk kitaplarının değerler eğitimi yönünden incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 434-453.

- Rozo, H., & Real, M. (2019). Pedagogical guidelines for the creation of adaptive digital educational resources: a review of the literature. *Journal of Technology and Science Education*, 9(3), 308-325.
- Soysal, S. (2019). *4-6 yaş grubu resimli çocuk hikayelerinin içerdikleri milli kültürel değerler açısından incelenmesi* (Tez No.: 572896) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Sönmez, M., & Yorulmaz, B. (2022). Göç temalı resimli çocuk kitaplarına yönelik bir değer analiz çalışması. *Akademik Sosyal Araştırmalar*, 13-28.
- Tak, İ., & Demir, M. (2019). Sosyal bilgiler dersinde eğitim yazılımı kullanılmasının öğrenci akademik başarısına etkisi: morpa kampüs örneği. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 77-89.
- Tarhan, Ö. (2015). Sosyal Bilgiler öğretmeni adaylarının politik okuryazarlığa ilişkin görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(9), 649-669.
- Tatlisu, M., & Yorulmaz, B. (2024). İlkokul 3. sınıf Türkçe ders kitabı metinlerinin içeriğinin değerler açısından incelenmesi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 54-81.
- Tenekeci, M. (2020). Türkçe öğretiminde web uygulamaları ve mobil uygulamalar ile bunların öğretmenlerce bilinirliği. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(227), 429-445.
- Topçam, A. B., & Yorulmaz, B. (2023). En çok satılan resimli çocuk kitapları: hangi değerleri barındırıyorlar? *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi*, 47-72.
- Toyoda, E., & Harrison, R. (2002). Categorization of text chat communication between learners and native speakers of Japanese. *Language Learning ve Technology*, 6(1), 82-99.
- Uçar, F. H., & Çetinkaya, S. (2021). İlkokul hayat bilgisi ders kitaplarında değerler eğitimi. *Oltu Beşerî ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 275-291.
- Ural, S. (2013). *Çocuk Edebiyatı*. Eğiten Kitap.
- Üstündağ, A. (2017). 8-10 Yaş çocuklarına yönelik çocuk kitaplarının değerler açısından incelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, (62), 1-10.
- Yavuz, D. (2019). Çocuk edebiyatı ve kültürel semboller. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 175-184.
- Yazıcı, E. B., & Özerbaş, M. A. (2022). Sınıf öğretmenlerinin dijital eğitim platformlarını kullanma durumlarının incelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-14.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınları.
- Yıldız, B. (2024). Resimli çocuk kitaplarının metinlerinin ve görsellerinin on kök değer bakımından incelenmesi. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 1- 14.
- Yıldız, D., & Metin, M. (2020). Türkçe öğretmenlerinin teknolojik öğrenme ortamlarını kullanma durumları. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 144-155.
- Yıldız, S. (2017). Sosyal bilimlerde örnekleme sorunu: nicel ve nitel paradigmalardan örnekleme kuramına bütüncül bir bakış. *Kesit Akademi Dergisi*, 421-442.
- Yorulmaz, B. (2017). *Ailede değerler eğitimi*. Erkam Yayınları.
-

